

Lovci lebek: Válečné zločiny amerických vojáků během války v Tichomoří

100+1 stoplusjednicka.cz/lovci-lebek-valecne-zlociny-americky-vojaku-behem-valky-v-tichomori

16. prosince 2020

Vpravo fotografie z časopisu Life z května 1944. Americká dívka píše dopis svému chlapci a děkuje mu v něm za zaslání lebky japonského vojáka coby válečné trofeje. Vlevo šibeniční humor amerických vojáků: „odvodní kancelář na Tarawě“.

16.12.2020 - Lukáš Balabán

S válečnými zločiny za druhé světové války si obvykle spojujeme holokaust, vyhlazování ruských vězňů v německých zajateckých táborech nebo vraždy na popud sovětské NKVD. Skvrny na své historii má ovšem také Amerika a její „největší generace“

Reklama

Druhá světová válka představovala v mnoha ohledech dějinný zlom. Jako poučení z ní vzešly mnohé hodnoty, jichž si dnes ceníme a považujeme je za samozřejmé. K fenoménům, které v jejím průběhu dostaly volný průchod, bezesporu patřily rasismus a šovinismus. Zatímco nacistická rasová teorie a zločiny, jež z ní vyplynuly a vyvrcholily v holocaustu, jsou poměrně dobře známé a zdokumentované, odborníci i veřejnost dosud věnovali jen málo pozornosti rasismu a šovinismu americkému, namířenému vůči Japoncům.

Kořeny nenávisti

Japonský útok na Pearl Harbor v prosinci 1941 znamenal nejen vtažení USA do víru válečného konfliktu, ale také začátek nové kapitoly v americkém nazírání na Japonce. Média ve Spojených státech prezentovala zaútočení na tichomořskou základnu bez vyhlášení války jako akt zrady a zbabělosti. **Uvedená dikce však většinu tehdejších Američanů příliš nepřekvapila. Rasové předsudky vůči Japoncům totiž měly v tamní společnosti hluboké kořeny.**

Sahaly až do poloviny 19. století, kdy se první asijsí imigranti usazovali na západním pobřeží, především v Kalifornii. Zmíněný unijní stát byl na přelomu 19. a 20. století vůči Japoncům naladěn podobně „přátelsky“ jako americký Jih vůči černochoům. **Vznikaly tam protijaponské organizace, například Kalifornská liga za vyloučení Japonců, a schvalovaly se zákony i vyhlášky namířené proti japonským přistěhovalcům.**

Nenávist a xenofobie vůči nim se zостřily po roce 1905, kdy asijské císařství zvítězilo v rusko-japonské válce. K důsledkům sílící nenávisti patřila například **vyhláška Kalifornské školské rady z listopadu téhož roku, která nařizovala výuku žáků japonského původu v rasově segregovaných školách.** Zákon z

roku 1913 zas japonským imigrantům v Kalifornii zakazoval vlastnit půdu, což pro lidi živící se především zemědělstvím znamenalo fatální následky.

Úplně jako krysy

Pro expanzivní politiku ostrovního císařství neměla americká společnost v 30. letech pochopení, přičemž japonský vpád do Číny v roce 1931 a následné připojení Mandžuska vnímala veřejnost v USA velmi negativně. Rozhořčení nad zvěrstvy, jichž se Japonci v Číně dopouštěli, vyústilo v hospodářské sankce, především v embargo na vývoz americké ropy a dalších surovin do země vycházejícího slunce.

Proto nemůže být divu, že se po Pearl Harboru rozpoutala bouře protijaponské hysterie. Na veřejných prostranstvích se objevovaly nenávistné plakáty a letáky, například „licence k lovu Japonců“, jež se v některých případech tvářily jako oficiální dokumenty. **Časopis Life dokonce otiskl návod, jak rozeznat Japonce od Číňana podle tvaru nosu a tělesné konstituce.** Ve washingtonském parku byly pokáceny japonské třešně a olej do ohně přilévala i část politiků. Například guvernér Idaho údajně prohlásil: „*Nejlepším řešením by bylo poslat je všechny zpátky do Japonska a pak celý ostrov potopit. Žijí jako krysy a chovají se jako krysy.*“

Všichni do táborů!

V době útoku na Pearl Harbor žilo na západním pobřeží USA přibližně 112 tisíc obyvatel japonského původu, z nichž asi třetinu tvořili příslušníci tzv. generace Issei, tedy prvního pokolení přistěhovalců bez amerického občanství. Zbylé dvě třetiny představovaly generaci Nisei neboli potomky imigrantů, kteří se v USA narodili a občanství měli.

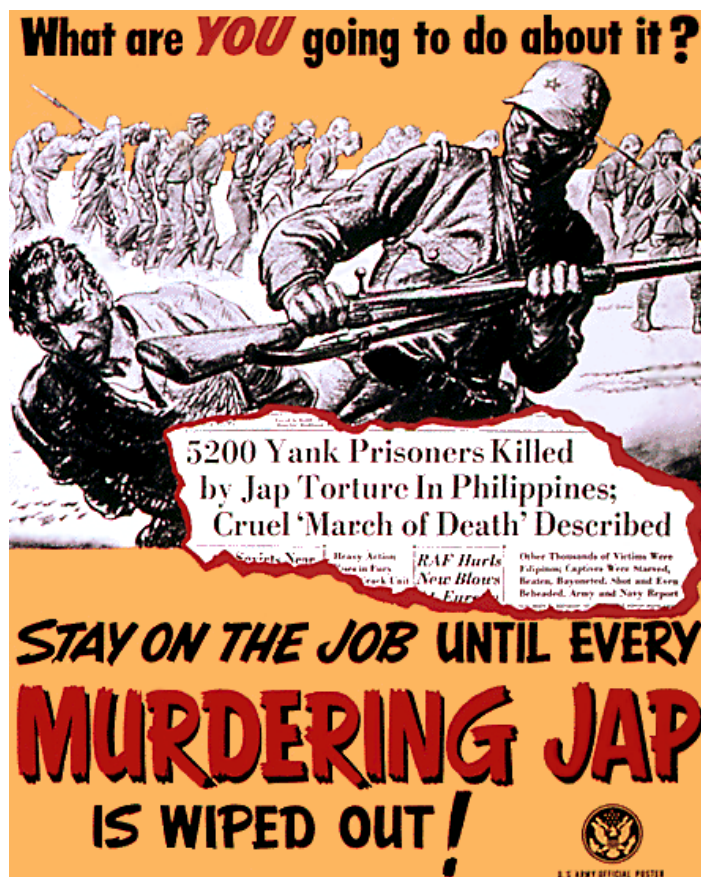
V obavách ze vzniku páté kolony dala federální vláda 19. února 1942, čili zhruba dva měsíce po útoku, **příkaz k deportaci všech Japonců do speciálně zřízených internačních táborů ve vnitrozemí. Bez ohledu na občanství v nich museli zůstat až**

do konce války a většinou prodat svůj majetek hluboce pod cenou, protože stát se jinak nerozpakoval jej zkonfiskovat. Život v táborech nebyl nijak růžový, ale rodiny mohly zůstat pohromadě a obvykle tam panoval lidský režim. Ztracená léta a společenské postavení jim už ovšem nikdo nevrátil.

Zajatci v Pacifiku

Největší vlna nenávisti se však obrátila proti Japoncům bojujícím na frontě, a to zcela oprávněně. Zločiny císařské armády v ničem nezaostávaly za řáděním jednotek SS na východě Evropy. Vojáci z ostrovní země zmasakrovali statisíce čínských civilistů a nezdráhali se je využívat coby cvičební „panáky“ pro bodákové útoky. Tam, kde nacisté prováděli tajné pokusy na lidech v několika malých laboratořích, **založili Japonci celou „výzkumnou“ jednotku 731, která experimentovala s nemocemi, omrzlinami či chemickými zbraněmi na ženách i nejmenších dětech – a jejíž oběti se počítají v tisících.**

Velké pozornosti se v americkém tisku dostalo tzv. bataanskému pochodu smrti z dubna 1942, kdy po vítězné bitvě o filipínský Bataan Japonci násilně přesunuli asi 76 tisíc filipínských a amerických zajatců. Mimochodem, bylo mezi nimi také sedm Čechů, kteří se

přihlásili do armády Spojených států jako dobrovolníci. **Pochod dlouhý 128 km provázelo brutální násilí a podle různých odhadů si vyžádalo až 10 tisíc obětí.**

Sběratelé trofejí

V důsledku propagandy, která portrétovala Japonce jako podlidi, v kombinaci s nenávisť vzešlou ze skutečných zločinů vznikla v americké armádě bizarní kultura „lovců lebek“. **Vyrábění trofejí a talismanů z těl mrtvých vojáků se rozšířilo natolik, že se o něm hovořilo i v tisku, a dokonce sám prezident Franklin D. Roosevelt dostal prý od jednoho z členů Kongresu darem nůž na dopisy z lidské kosti.** Údajně ho však odmítl a požadoval, aby se ostatkům dostalo řádného pohřbu.

Ačkoliv admirál **Chester Nimitz** coby velitel Pacifické flotily vydal už roku 1942 nařízení, že „*žádná část těla nepřítele nesmí posloužit jako suvenýr*“, američtí vojáci pokračovali v obskurní činnosti až do konce války. Když například **Charles Lindbergh** v roce 1944 procházel celní kontrolou na Havaji, ptali se ho, zda nevezle lidské kosti. Proslulý letec vyjádřil nad podobnou otázkou pobouření, ale dostalo se mu odpovědi, že při prohlídkách se části těl – včetně neošetřených, tzv. zelených lebek – nacházejí zcela běžně.

V únoru 1943 se v časopise Life objevila fotografie, kterou pořídil **Ralph Morse** během bojů o Guadalcanal. Zachycovala useknutou hlavu japonského vojáka, připevněnou coby trofej na americkém tanku. Do redakce začaly chodit rozhořčené dopisy čtenářů, kteří nechápali, „*jak mohou být američtí muži schopni takové brutality vůči nepříteli*“.

Redakce odpovídala v tom smyslu, že „*válka je drsná, krutá a nelidská*“ a že je lepší „*být těmito věcmi šokován než na ně zapomínat*“. **Podobných článků však vyšla celá řada:**

například o vojákov, jenž si vyrobil ze zubů mrtvých Japonců náhrdelník, nebo návod na preparaci trofejní lebky, včetně obrázků.

Kolik hlav zmizelo?

Mezi historiky nepanuje jednoznačná shoda, do jaké míry se sbírání trofejí mezi americkými vojáky rozšířilo. Jisté zůstává, že se objevilo záhy po začátku pacifického tažení a již v září 1942 si situace vynutila nařízení o disciplinárních trestech za podobné chování. Historik **Simon Harrison** z toho vyvozuje, že právě tehdy – **v době bitvy o Guadalcanal – se naskytla první skutečná příležitost ke sbírání trofejí v takové míře, aby upoutala pozornost vojenských autorit.**

TIP: Masakr Židů v polském Jósefówě: Proč před 78 lety vraždili i „obyčejní lidé“

„Lov hlav“ zřejmě započal, když Američané přestali brát zajatce. O celkovém rozsahu uvedených zvěrstev poměrně dobře vypovídají zjištění z roku 1984, kdy probíhala repatriace japonských ostatků z Mariánských ostrovů: Zhruba u 60 % těl chyběly lebky a stejně tomu bylo v případě Japonců padlých na Iwodžimě.

Reklama

- **Zdroj textu:**

[100+1 zahraniční zajímavost](#)

- **Zdroj fotografií:**

Shutterstock, LIFE Picture Collection

[Wikimedia Commons](#), [Charles Kerlee \(NARA\)](#), [CCo](#)

[Wikimedia Commons](#), [USDT](#), [CCo](#)